Àëìàçíàÿ ãîðÿ÷êà

Óæå íèêòî íå ñîìíåâàëñÿ â òîì, ÷òî ïåðâûé ñðåäè äðàãîöåííûõ êàìíåé ñîñòîèò èç ÷èñòîãî óãëåðîäà. Ó÷åíûì óæå ñòàëè èçâåñ
íèòè. Îäíàêî ïðîèñõîæäåíèå äèìàçà â ïðèðîäå ïðîäîëæàëî îñòàâàòüñÿ îäíîé èç èíòðèãóþùèõ òàéí íàóêè òîãî âðåìåíè. Íî âîò â 1871
êèìáåðëèòîâûå òðóáêè. Ðàíüøå áûëè èçâåñòíû òîëüêî òàê íàçûâàåìûå ðîññûïíûå ìåñòîðîæäåíèÿ, ãäå äèìàçû âñòðå÷àëèñü ñðåä
îäèàñòåé èõ ïåðâîíà÷àëüíîãî ôîðìèðîâàíèÿ. Ïðèðîäà êàê áû çàìàíèâàëà ÷åëîâåêà, ðàçáðàñûâàÿ òî â îäíîì, òî â äðóãîì ìåñòå ýòè äî
èçâåñòíûå ñ íåçàïàìÿòíûõ âðåìåí è ïî÷òè ïîëíîñòüþ èñòîùèâøèåñÿ â ñåðåäèíå XVIII âåêà. Â VI åâêê äèìàçíûå ðîññûïè áûëè îáíàðó
— â Àâñòðàëèè, â 1867 ãîäó — â Þæíîé Àôðèêå. Êîðåííûå ìåñòîðîæäåíèÿ äèìàçîâ â îòëè÷åå îò ðîññûïíûõ &mdash
Çåìëè è èìåþòóþ ôîðìó êîíóñà, ñëåãêà ñóæàþùåãîñÿ ïî ìåðå óãëóáëåíèÿ. Òàêàÿ òðóáêà, ãåîëîãè åå íàçûâàþò äèàòðåìîé, íà ïîâå
êèìáåðëèòîì. Ñëîâî «êèìáåðëèò» ïðîèñõîäèò îò íàçâàíèÿ ãîðîäà Êèìáåðëè, âîçëå êîòîðîãî áûëà äîáûòà ïåðâàÿ
îëèâèíà— ìèíåðàëà îëèâêîâîãî (îòêóäà è ïðîèçîøëî åãî íàçâàíèå) èëè îò çåëåíîãî äî çåëåíî-÷åðíîãî öâåòà. Îí ïðääñòàâëÿåò ñ
ñèëèêàòà ìàãíèÿ è æåëåçà. Êðîìå îëèâèíà, â êèìáåðëèòå âñòðå÷àåòñÿ è ðÿä äðóãèõ ìèíåðàëîâ: êðîâàâî-êðàñíûé èëè êðàñíî-ôè
— ôëîãîïèò è ò. ï. Êèìáåðëèò, çàëåãàþùèé íà äëóáèíå â âèäå ôàððàíé ïîðîäû, â âåðõíèõ ñëîÿõ ïåðâîãî â òàê íàçûâàåìî
çåìëÿ ñìåíÿåòñÿ æåëòîé, ÿâëÿþùåéñÿ ïðîäóêòîì ïîëíîãî ðàçðóøåíèÿ êèìáåðëèòà â ðåçóëüòàòå ïðîöåññà âûâàòèâàíèÿ. Â êèìáåð
êðèñòàëëû. Îáû÷íî â þæíîàôðèêàíñêèõ êèìáåðëèòàõ, èìåþùèõ ïðîìûøëåííîå çíà÷åíèå, â 10 òîííàõ ïîðîäû ñîäåðæèòñÿ ïðèìåðíî 1 ãð
10 ìèëëèîíîâ çåðåí òîëüêî îäíî áóäåò äëìàçíûì. Ñ÷èòàåòñÿ, ÷òî áîëüøèíñòâî þæíîàôðèêàíñêèõ êèì-áåðëèòîâûõ òðóáîê îáðàçîâàëî
èñòîðèè Çåìëè, â äàëüíåéøåì áûëè ðàçðóøåíû. Êíòåðåñíî, ÷òî âîçðàñò «Ïðåìüåðà» — ñàìîé áîëüøîé êèìáåðëèòî-âîé òðóáê
ìåñòîðîæäåíèé äèìàçîâ ïîçâîëèëî ïðèïîäíÿòü çàâåñò íää òàéíîé ïðîèñõîæäåíèÿ ýòîãî êàìíÿ, êîòîðóþ ïðèðîäà òùàòåëüíî õðàíèëà íà ïî
Çåìëè. Äåéñòâèòåëüíî, îëèâèí, äà è ìíîãèå äðóãèå ìèíåðàëû, âõîäÿùèå â ñîñòàâ êèìáåðëèòà, õàðàêòåðíû äëÿ ãëóáèííûõ ïîðîä. Ê
áîëåå ÷åì 100 êèëîìåòðîâ. ×òî âõîäèò â ñîñòàâ ìàãìû? Ñèëèêàòû, íåêîòîðûå ìåòàëëû, óãëåðîä â âèäå óãëåêèñëîò, âîäà è äóóãè
äàâëåíèåì ñêîïëèâøèõñÿ ãàçîâ ìàãìà ïîäíèìàëàñü ïî åððòèêàëüíûì òðåùèíàì â ãëóáèííûõ ïîðîäàõ. Äîñòèãíóâ ãîðèçîíòàëüíî çàëåãàþ
íàçûâàåìûå ìàãìàòè÷åñêèå î÷àãè. Â ðåçóëüòàòå îõëàæäåíèÿ è çàñòûâàíèÿ ìàãìû äàâëåíèå âíóòðè ïðîìåæóòî î÷àãîâ âîçðàñò
çàñòûâàëà äèìàçîîñíàÿ ìàãìà âìåñòå ñ îáëîêàìè ãëóáèííûõ ïîðîä è ïîðîä, çàõâà÷åííûõ ìàãìîé ïðè ïîäúåìå èç ìàãìàòè÷åñêîãî î÷àãà.
Ñëó÷àéíî ëè êèìáåðëèòîâûõ òðóáêè áûëè îáíàðóæåíû èìåííî â Ææíîé Àôðèêå? Íå ìîãóò ëè îíè ñóùåñòâîâàòü è íà ëþáîì äóãîì ó÷à
ñêëîíàõ ãîð, îîîëçíè íà áåðåãàõ ìîðåé, ðåê è îçåð, äâèæåíèå äþí íà ïðèìîðñêèõ ïîáåðåæüÿõ. Îñíîâíûìè äâèæóùèìè ñèëàìè ýòèõ ïðî
êðîìå âíåøíèõ ñèë, ñóùåñòâóþò åùå è çàóòðåííèå (ýíäîãåííûå) ñèëû Çåìëè. Íîè ïðîÿâëÿþòñÿ: â ðàçðóøèòåëüíûõ çåìëåòðÿñåíèÿõ
ñêëàäîê, âçäûìàíèå ãîð. Ýòè ïðîöåññû çàòóõàþò ìåäëåííî, îññòàïåííî è äîëãî äàþò î ñåáá çíàòü. Íà îòíîñèòåëüíî ìîëîäûõ îñ âîçðàñòó
îñòðîâà, íà êîòîðûõ ðàñïîëîæåíà Øîîíèÿ, Îõîòñêîå è Øîîñêîå ìîðÿ è äð.). Ñ óâåëè÷åíèåì âîçðàñòà íâêîãäà «áóíòîâàâøèå» ó÷àñòêè
îáðàçóþòñÿ êîëîññàëüíûå ïëèòû, èëè, êàê èõ íàçûâàþò ãâîïëîãè, ïëàòôîðìû. Èìåííî íà ïëàòôîðìåííûõ ó÷àñòêàõ ìîãëè âîçíèêíóòü âûñ
Èçó÷åíèå ãâîïëîãè÷åñêîé ñòðóêòóðû àëìàçîíîñíûõ ó÷àñòêîâ Þæíîé Àôðèêè ïîêàçàëî, ÷òî îíè íàõîäÿòñÿ â ïðääåëàõ ïëàòôîðìû, â òî
îíè îáðàçóþò êàê áû ñòóíåíè ãèãàíòñêîé ëåñòíèöû. Îòñþäà ïðîèçîøëî èõ íàçâàíèå (îò øâåäñêîãî ñëîâà trapp — ëåñòíèöà).
íå òîëüêî ó÷åíûõ. Ïåðâûìè â ýòó áîãàòóþ äëìàçîîñíóþ îáëàñòü óñòðåìëèëèñü ëþáèòåëè ëåãêîé íæèâû. Âñïûõíóëà çíàìåíèòàÿ «à
ñîëäàòû ïîêèäàëè äðìèþ. Ïîëèòåéñêèå áóîñàëè îðóæèå è âûïóñêàëè çàêëþ÷åíûõ.
íåæäàîò äîð, îîîëçíè íà áåðåãàõ ìîðåé, ðåê è îçåð, äâèæåíèå äþí íà ïðèìîðñêèõ ïîáåðåæüÿõ. Îñíîâíûìè äâèæóùèìè ñèëàìè ýòèõ ïðî
êðîìå âíåøíèõ ñèë, ñóùåñòâóþò åùå è çàóòðåííèå (ýíäîãåííûå) ñèëû Çåìëè. Îíè ïðîÿâëÿþòñÿ: â ðàçðóøèòåëüíûõ çåìëåòðÿñåíèÿõ
ñêëàäîê, âçäûìàíèå ãîð. Ýòè ïðîöåññû çàòóõàþò ìåäëåííî, îññòàïåííî è äîëãî äàþò î ñåáá çíàòü. Íà îòíîñèòåëüíî ìîëîäûõ îñ âîçðàñòó
îñòðîâà, íà êîòîðûõ ðàñïîëîæåíà Øîîíèÿ, Îõîòñêîå è Øîîñêîå ìîðÿ è äð.). Ñ óâåëè÷åíèåì âîçðàñòà íâêîãäà «áóíòîâàâøèå» ó÷àñòêè
îáðàçóþòñÿ êîëîññàëüíûå ïëèòû, èëè, êàê èõ íàçûâàþò ãâîïëîãè, ïëàòôîðìû. Èìåííî íà ïëàòôîðìåííûõ ó÷àñòêàõ ìîãëè âîçíèêíóòü âûñ
Èçó÷åíèå ãâîïëîãè÷åñêîé ñòðóêòóðû àëìàçîíîñíûõ ó÷àñòêîâ Þæíîé Àôðèêè ïîêàçàëî, ÷òî îíè íàõîäÿòñÿ â ïðääåëàõ ïëàòôîðìû, â òî
îíè îáðàçóþò êàê áû ñòóíåíè ãèãàíòñêîé ëåñòíèöû. Îòñþäà ïðîèçîøëî èõ íàçâàíèå (îò øâåäñêîãî ñëîâà trapp — ëåñòíèöà).
íå òîëüêî ó÷åíûõ. Ïåðâûìè â ýòó áîãàòóþ äëìàçîîñíóþ îáëàñòü óñòðåìëèëèñü ëþáèòåëè ëåãêîé íæèâû. Âñïûõíóëà çíàìåíèòàÿ «à
ñîëäàòû ïîêèäàëè äðìèþ. Ïîëèòåéñêèå áóîñàëè îðóæèå è âûïóñêàëè çàêëþ÷åíûõ. Êóïîû óáåäàëè ñî ñâîèõ ïðîïîâåòùèõ òîðãîâû
íàïðåäãîîêè áåæàëè ê áåðåãàì Âàäëü è Îðàíæåâîé...» Îäíàêî ëèøü íåìíîãèì ó÷àñòíèêàì ýòîãî êðîññà óäàëîñü äîñòè÷ü ôèíèøà. «Ó
ñïîêîøü áûëà óñåÿíà êîñòÿìè áûêîâ, ìóëîâ è ëîøàäåé. Íåìàëî îñîáàáî çåññü èçíóðåíûõ ëþäåé.

Äà è òå «ñ÷àñòëèâ÷èêè», êîòîðûå, óñïåøíî ïðåîäîëåâ ìîãîòðóäíûé ïóòü, äîñòèãàëè «çåìëè îáåòîâàííîé», ê âåëèêîìó ñâîîìó ðàç
À â òå âðåìåíà ïîðîäó ÷åðïàëè âåäðàìè èç âîëîâüèõ øêóð åìêîñòüþ â äåå ëîïàòî. Âïðî÷åì, ïðîìûøëåííèêó óòðóæäàòü ñåáÿ ôèçè÷å
ðàáîòó äåëàåò ÷åðíûé». Íà äíå ãèãàíòñêèõ âîðîíîê, çàäûñòàÿñü â ãóñòûõ îáëàêàõ ïîñëîòà òðóäëèëèñü
îáúçäîëåííûõ ëþäåé. Æèëè ÷åðíûå ðàáû â îãðîìíûõ êîëþ÷åé ïðîâîëîêîé è òùàòåëüíî îõðàíÿåìûõ ñàðàÿõ. Îäèí ðàç â ìåñÿö, è ò
èç íèõ àëìàç), èõ îòóñêàëè íà íåñêîëüêî ÷àñîâ â ãîðîä. Â òî âðåìÿ äëìàçîîñíàÿ ïëîùàäü áûëà ðàçäåëåíà ìåæäó ìîãî÷èñëåííûìè ïî
âûðàáîòîê. Ïî ìåðå óãëóáëåíèÿ âûðàáîòîê êðàÿ äîðîã ñòàíîâèëèñü âñå êðó÷å, îïÿòîì ïðîèñõîäèëè ÷àñòûå îáâàëû. Â 1880 ãîäó êî
— àêöèîíåðíîå îáùåñòâî «Äå Áèðñ». Îíçãèâàëè åãî ñûí èðëàíäñêîãî ñàÿùåíèêà Ñåñèë Ðîäåä. Íîâàÿ ôèðìà áûñòðî ïîãëîòèëà
ñ äóóãèì ïîäîáíûì îáúåäèíåíèì, «Äå Áèðñ» ïðåâðàòèëàñü â êðóïíåéøåãî ïîñòàâùèêà äèìàçîâ íà ìèðîâîì ðûíêå. Ñåñèë Ðîäåä ñòàíîâè
íàçíà÷àåòñÿ íà ïîñò ìèíèñòðà ôèíàíñîâ, à â 1890 ãîäó ñòàíîâèòñÿ ïðåìüåð-ìèíèñòðîì Êàïñêîíî îêîíèè. Òåïåðü äñå íèòè óïðàâëåíèÿ
áîãàòóþ ïîëçíûìè èñêîïàåìûìè ãðîìàäíóþ òåððèòîðèþ â Þæíîé Àôðèêå, ïî ñâîåé ïëîùàäè âäâîå ïðåâøàþùóþ òåððèòîðèþ ñîâðåìåíí
àíãëèéñêèõ êàïèòàëèñòîâ «Äèìàçíûé ñèíäèêàò», âñòóíèâøèé â áîðüáó ñî âñåìè äèìàçíûìè ñîìïàíèÿìè, ïîÿâèâøèìèñÿ â ñòðàíàõ Àô
èëè çàêëþ÷èëè ñ íèì ñîãëàøåíèÿ. Ùóïàëüóà äèìàçîãî ñèíäèêàòà ïîòÿíóëèññ ïî âñåìó ìèðó. Êðóïíûå äèìàçíûå ðûíêè â Íüþ-Éîðêå, Ë
äèìàçîãî ñèíäèêàòà – ïðèäâîðíûå äèìàçíîãî êîðîëÿ. Äëÿ òîãî ÷òîáû ïîäåðæàòü âûñîêèå öåíû íà þâåëèðíûå äèìàçû, ñèíäèê
îãðàíêîé äèìàçîâ â Àìñòåðäàìå, îñòàëàñü áåç ðàáîòû. Äèìàçíîå êîðîëåâñòâî ïðîâîëæàëî ðàñøèðÿòüñÿ. Âñêîðå áîãàòåéøèå äèìàç
— âîò îñíîâà ïðîöåòàíèÿ ñóùåñòâóþùåãî è ïîíûå «Äèìàçíîãî ñèíäèêàòà», ïåðåä âòîðîé ìèðîâîé âîéíîé êîíòðîëèðîâàâøåãî 95
ñìîòðÿò íà êàðòó Àôðèêàíñêîãî êîíòèíåíòà, íà äîëþ êîòîðîãî ïðèõîäèòñÿ 98 ïðîöåíòîâ ìèðîâîé äîáû÷è äèìàçîâ (áåç ÐÔ). Ñòî
ñèíäèêàòà», îññòóïàþò íà ìèðîâîé ðûíêå äèìàçû Ãàíû, îññîâîäèêâøåéñÿ îò êîëîíèàëüíîãî ãíåòà; íàòèíîäèçèðîâàíû äèìàçíûå ïðèèñêè
íûíåøíåãî ñòîëåòèÿ â ÑÑÑÐ íå áûëî ðàçâåäàííûõ ïðîìûøëåííûõ ìåñòîðîæäåíèé äèìàçîâ. Äèìàçû, äîáû÷à êîòîðûõ çà ðóóáæîì íàõîäèò
èïåðèàëèñòè÷åñêèå äåðæàâû íàëîæèëè çàïðåò íà èõ ïðîäàæó Ñîâåòñêîìó Ñîþçó è äóóãèì ñîöèàëèñòè÷åñêèì ñòðàíàì. Ýòîò çà
äèìàçîâ.